

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 52/07-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júna 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti V. H., Č., zastúpenej advokátom JUDr. M. R., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 308/99, za účasti Okresného súdu Bratislava II, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo V. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 308/99 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava II *p r i k a z u j e* , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 308/99 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. V. H. *p r i z n á v a* finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Bratislava II *p o v i n n ý* vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava II *j e p o v i n n ý* uhradiť V. H. trovy právneho zastúpenia v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. R., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 52/07 z 12. apríla 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť V. H. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 308/99.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala spolu s ďalšími dvoma spoluvlastníkmi 31. augusta 1999 okresnému súdu „*žalobu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním veci za náhradu*“ proti JUDr. J. Z. (ďalej len „žalovaný 1“) a J. B. (ďalej len „žalovaný 2“).

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie vo veci právoplatne skončené a vzhľadom na skutočnosti opísané v sťažnosti sa po takmer 8 rokoch konania stále nachádza na začiatku sporu, a to hlavne z dôvodu, že „súd nenariadil hneď znalcovi úlohu oceniť uvedené nehnuteľnosti trhovou hodnotou“.

Ďalej sa sťažovateľka domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a súčasne žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznal jej finančné zadost'učinenie v sume 50 000 Sk, ako aj úhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k prijatej sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 2048/07 doručeným ústavnému súdu 29. mája 2007, v ktorom sa uvádza:

„Po oboznámení sa s jej obsahom, ako aj obsahom predmetného spisu navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces v konaní porušené nebolo a nepriznal sťažovateľom nimi žiadané finančné odškodnenie.

- Skutková a právna zložitost' sporu: V prejednávanej veci nejde o právne a skutkovo zložitú vec (zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním veci za náhradu).

- Uvedenie všetkých procesných úkonov vo veci od podania návrhu na začatie konania až doposiaľ: Sú obsiahnuté v pripojenej chronológii procesných úkonov.

- Prekážky postupu konania podľa § 107 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku: V priebehu konania nenastali skutočnosti upravené v týchto ustanoveniach OSP.

- Prietahy, ktoré podľa názoru súdu spôsobili navrhovateľka: Navrhovateľka nespôsobilá v konaní prietahy, tie boli spôsobené úkonmi účastníkov konania na strane odporcov, pričom súd riešil procesné návrhy (priznanie oslobodenia od zaplataenia súdneho poplatku, odvolanie voči uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania, resp. povinnosti zložiť preddavok na znalca, návrhy na nariadenie predbežných opatrení) a s tým bolo spojené predkladanie spisu na rozhodnutie na Krajský súd v Bratislave.

- Na základe zistených skutočností musím konštatovať, že vo veci neboli zistené preťažky v konaní spôsobené súdom, úkony sudkyne vec prejednávajúcej boli vykonávané v primeraných lehotách. “

Právny zástupca sťažovateľky reagoval na vyjadrenie okresného súdu podaním doručeným ústavnému súdu 7. júna 2007, v ktorom sa stotožnil s názorom okresného súdu, „že v prejednávanej veci nejde o právne a skutkovo zložitú vec, v priebehu konania nenastali skutočnosti upravené v ust. §-u 107 a nasl. O. s. p. a navrhovateľka nespôsobilá v konaní preťažky“.

Ďalej právny zástupca sťažovateľky poukázal na skutočnosť, „že vec napadla na Okresný súd Bratislava II dňa 31. 8. 1999, ostatné pojednávanie bolo dňa 18. 9. 2000 a od tohoto pojednávania nebol doposiaľ vytýčený termín ďalšieho pojednávania. Do dnešného dňa sme neobdržali znalecký posudok na stanovenie všeobecnej ceny nehnuteľnosti, ktorá je predmetom daného sporu, a preto sa nevieme vyjadriť k č. listu 196, kde je uvedený dátum 06. 06. 2006 - znalecký posudok“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Z obsahu sťažnosti a z predloženého spisu okresného súdu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania:

- 31. augusta 1999 sťažovateľka podala „žalobu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním veci za náhradu“,
- 5. októbra 1999 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku (urobila tak 25. októbra 1999),
- 20. decembra 1999 okresný súd nariadil termín pojednávania na 21. február 2000 a vyzval žalovaných na vyjadrenie k priloženej žalobe,

- 21. februára 2000 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo pre neúčast' žalovaných odročené na 17. apríl 2000, a aj toto pojednávanie bolo z rovnakého dôvodu odročené na 31. máj 2000,

- 31. mája 2000 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo po vykonanom dokazovaní odročené na 18. september 2000,

- 18. septembra 2000 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom nariadenia znaleckého dokazovania, ktoré bolo nariadené 29. novembra 2000,

- 23. januára 2001 ustanovený súdny znalec vrátil uznesenie o jeho ustanovení, čo odôvodnil tým, že „z kapacitných dôvodov nemôžem Vám vypracovať znalecký posudok až po termíne a to od 1. 8. 2001“,

- 30. januára 2001 sa žalovaní odvolali proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania v časti uloženia povinnosti zložiť preddavok na znalecké dokazovanie,

- 17. mája 2001 okresný súd vyzval žalovaného 1 na úpravu petitu v prípade, ak jeho podanie z 30. januára 2001 je návrhom na vydanie predbežného opatrenia (žalovaný 1 tak urobil 31. mája 2001),

- 26. novembra 2001 okresný súd vyzval žalovaných na doplnenie odvolania „ako navrhujete, aby odvolací súd vo veci rozhodol“ (čo žalovaný 1 urobil 13. decembra 2001 a zároveň požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov),

- 29. mája 2002 okresný súd opäť vyzval žalovaného 2 na doplnenie odvolania,

- 23. septembra 2002 okresný súd priznal žalovanému 1 oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 2. decembra 2002 okresný súd zastavil konanie o vydanie predbežného opatrenia,

- 14. februára 2003 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní a 26. júna 2003 bol vrátený okresnému súdu spolu s uznesením, ktorým krajský súd uznesenie prvostupňového súdu v časti zaplataenia preddavku na trovy spojené so znaleckým dokazovaním vo vzťahu k žalovanému 2 potvrdil a vo vzťahu k žalovanému 1 zrušil,

- 26. augusta 2003 žalovaný 1 podal ďalší návrh na vydanie predbežného opatrenia,

- 9. októbra 2003 okresný súd vyzval žalovaného 1 na úpravu žalobného návrhu tak, aby obsahoval riadny, zrozumiteľný a vykonateľný petit (žalovaný 1 tak urobil 24. októbra 2003),

- 12. novembra 2003 okresný súd uznesením vyzval žalovaného 1 na doplnenie návrhu na vydanie predbežného opatrenia z 26. augusta 2003 (žalovaný 1 tak urobil 1. decembra 2003),
 - 8. decembra 2003 okresný súd odmietol návrh žalovaného 1 z 26. augusta 2003,
 - 6. júla 2004 okresný súd zaslal spis ustanovenému znalcovi, ktorý ho 23. júla 2004 vrátil okresnému súdu,
 - 4. augusta 2004 okresný súd opätovne zaslal spis ustanovenému súdnemu znalcovi, ktorý ho 20. augusta 2004 znova vrátil s tým, že zo zdravotných dôvodov nemôže vypracovať znalecký posudok,
 - 9. septembra 2004 okresný súd vyzval znalca na predloženie listinného dôkazu o jeho zdravotnom stave,
 - 20. septembra 2004 znalec oznámil okresnému súdu ukončenie znaleckej činnosti,
 - 26. októbra 2004 okresný súd ustanovil nového súdneho znalca z odboru geodézia a kartografia, odvetvie kartografia, a uložil mu vypracovať znalecký posudok v lehote 40 dní (znalec prevzal spis 21. marca 2005),
 - 16. mája 2005 a 20. júna 2005 okresný súd vyzval ustanoveného znalca, aby mu oznámil, čo bráni podaniu znaleckého posudku,
 - 28. júna 2005 súdny znalec predložil okresnému súdu znalecký posudok,
 - 29. júna 2005 okresný súd zaslal účastníkom konania vypracovaný znalecký posudok na vyjadrenie,
- 12. augusta 2005 žalovaný 1 podal už v poradí tretí návrh na vydanie predbežného opatrenia,
 - 9. novembra 2005 okresný súd vyzval žalovaného 1 na doplnenie návrhu na vydanie predbežného opatrenia z 12. augusta 2005,
 - 16. decembra 2005 okresný súd odmietol návrh žalovaného 1 na vydanie predbežného opatrenia z 12. augusta 2005,
 - 16. januára 2006 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctvo - oceňovanie nehnuteľností, a to v lehote 40 dní,
 - 13. februára 2006 žalovaný 2 podal odvolanie proti uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania v časti uloženia povinnosti zložiť preddavok na trovy spojené so znaleckým dokazovaním,

- 16. februára 2006 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní, ktorý 9. januára 2007 vrátil spis okresnému súdu, aby tento najprv rozhodol o žiadosti žalovaného 2 o oslobodenie od súdnych poplatkov z 13. februára 2006,
- 6. júna 2006 poverený súdny znalec odovzdal okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok,
- 23. januára 2007 okresný súd zaslal znalecký posudok účastníkom konania na vyjadrenie,
- 25. januára 2007 okresný súd zaslal žalovanému 2 potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a vyzval viaceré inštitúcie na zaslanie informácií o jeho majetkových pomeroch (urobili tak v priebehu mesiaca marec 2007),
- 16. apríla 2007 okresný súd nepriznal žalovanému 2 oslobodenie od súdnych poplatkov.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...

Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu

pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčasnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v označenom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovávanej veci.

1. Predmetom konania vedeného okresným súdom je nárok sťažovateľky na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam ich prikázaním do vlastníctva jednému z účastníkov s určením povinnosti vyplatiť ostatným účastníkom hodnotu ich spoluvlastníckych podielov. Tento typ konania patrí do štandardnej rozhodovacej agendy prvostupňových súdov, a preto podľa názoru ústavného súdu nejde o právne zložitú vec. Faktickú zložitosť veci však v tomto konaní nemožno vylúčiť. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd zistil, že na posúdenie niektorých skutočností bolo potrebné ustanoviť súdnych znalcov z odboru geodézia a kartografia a z odboru oceňovanie nehnuteľností, čo malo bezpochyby vplyv na dĺžku prebiehajúceho konania. Nejde však o takú mimoriadnu faktickú zložitosť, ktorá by opodstatňovala doterajšiu dĺžku konania.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených práv.

Ústavný súd sa stotožňuje s vyjadrením okresného súdu, že „*navrhovateľka nespôsobilá v konaní priet'ahy*“, ale tieto boli spôsobené „*úkonmi účastníkov konania na strane odporcov, pričom súd riešil procesné návrhy (priznanie oslobodenia*

od zaplataenia súdneho poplatku, odvolanie voči uzneseniu o nariadení znaleckého dokazovania, resp. povinnosti zložiť preddavok na znalca, návrhy na nariadenie predbežných opatrení)...“.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v napadnutej veci a zistil také skutočnosti, ktoré pri hodnotení prieťahov v konaní je potrebné pripísať na jeho ťarchu.

V období od 31. mája 2001 (doručenie doplnenia návrhu žalovaného 1 na vydanie predbežného opatrenia) do 26. novembra 2001 (výzva žalovaným na doplnenie odvolania), t. j. takmer 6 mesiacov, od 13. decembra 2001 (doručenie doplnenia odvolania žalovaným 1) do 29. mája 2002 (opätovná výzva žalovanému 2), t. j. takmer 6 mesiacov a v období od 8. decembra 2003 (odmietnutie návrhu žalovaného 1 na vydanie predbežného opatrenia z 26. augusta 2003) do 6. júla 2004 (zaslanie spisu súdnemu znalcovi), t. j. 7 mesiacov, teda spolu viac ako 19 mesiacov okresný súd bez zákonnej prekážky vo veci nekonal, resp. konal liknavo.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd v predmetnom konaní nepostupoval tak, aby zabezpečil relevantné dôkazy a podklady potrebné na prijatie rozhodnutia vo veci samej. Veľa úkonov okresného súdu sa týkalo rozhodovania o opakovaných návrhoch žalovaného 1 na vydanie predbežných opatrení, a nie konania vo veci samej. Ústavný súd rozlišuje konanie vo veci samej a konanie o návrhoch na vydanie predbežných opatrení. Z toho vyplýva, že úkony urobené v rámci konania o vydaní predbežného opatrenia nie sú úkonmi urobenými vo veci samej, a teda ústavný súd ich neberie do úvahy pri riešení otázky, či v konaní vo veci samej došlo k zbytočným prieťahom. Žalovaní podali spolu 3 návrhy na vydanie predbežného opatrenia, o ktorých okresný súd rozhodoval v období od 30. januára 2001 do 2. decembra 2002 (konanie zastavené), od 26. augusta 2003 do 8. decembra 2003 (podanie odmietnuté) a od 12. augusta 2005 do 16. decembra 2005 (podanie taktiež odmietnuté).

Ústavný súd ďalej zastáva názor, že ak bol v okolnostiach daného prípadu okresný súd po podaní návrhu na vydanie predbežného opatrenia nečinný v konaní vo veci samej, nemožno takýto priebeh konania považovať za efektívny postup pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľa (napr. IV. ÚS 233/04). Je však nesporné, že pri rozhodovaní o prvom návrhu na vydanie predbežného opatrenia okresný súd vyzval žalovaných na odstránenie väd odvolania, ako aj rozhodol o oslobodení od súdnych poplatkov.

V súvislosti s podanými odvolaniami žalovaných bol doteraz spis dvakrát predložený krajskému súdu na rozhodnutie o ich odvolaniach v časti uloženia povinnosti zložiť preddavok na trovy spojené so znaleckým dokazovaním.

V prvom odvolacom konaní krajský súd uznesením sp. zn. 2 Co 37/03 z 30. mája 2003 potvrdil uznesenie okresného súdu v časti zaplataenia preddavku na trovy spojené so znaleckým dokazovaním vo vzťahu k žalovanému 2 a vo vzťahu k žalovanému 1 ho zrušil, pretože zo spisu zistil, že okresný súd už 23. septembra 2002 priznal žalovanému 1 oslobodenie od súdnych poplatkov.

V druhom odvolacom konaní krajský súd iba vrátil spis okresnému súdu na rozhodnutie o žiadosti žalovaného 2 o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Spis sa nachádzal na krajskom súde doteraz spolu viac ako 13 mesiacov.

Ústavný súd v tejto spojitosti pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj neefektívna a nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty ohľadom tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľka obrátila na štátny orgán, aby o jej veci rozhodol (napr. IV. ÚS 152/04, IV. ÚS 302/04).

Konštatovaná nečinnosť okresného súdu a jeho nesústredená činnosť spolu so správaním žalovaných a okolnosťami na strane prvého ustanoveného znalca mali

za následok to, že znalecké dokazovanie bolo síce nariadené 29. novembra 2000, avšak spis sa fyzicky dostal k znalcovi, ktorý vypracoval znalecký posudok, až 21. marca 2005.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom, prikázal mu napriek tomu, že s'ťažovateľka sa toho nedomáhala, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza s'ťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa s'ťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'účinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'účinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

S'ťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadost'účinenia v sume 50 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej s'ťažnosti. Poukázala najmä na to, že „už má

61 rokov, spor trvá 8 rokov, uvedenú nehnuteľnosť nemôže, i keď sa jedná o dedičstvo po rodičoch, už veľmi dlhé roky ani navštíviť, (...) nemá zo svojho podielového spoluvlastníctva žiaden finančný a ani iný ošoh, je sociálne odkázanou osobou, ťažkou zdravotne postihnutou a prípadné finančné prostriedky za svoj podiel v uvedených nehnuteľnostiach, nemôže využívať tak, že by si zlepšila svoju životnú úroveň“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen deklarovanie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktorá predstavuje takmer 8 rokov, berúc do úvahy aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 50 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. R. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11

ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 2 970 Sk, t. j. spolu 5 940 Sk. Trovy právneho zastúpenia vrátane režijného paušálu 2 x 178 Sk (§ 16 ods. 3 vyhlášky) boli priznané v celkovej sume 6 296 Sk.

Podanie právneho zástupcu doručené ústavnému súdu 7. júna 2007 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu) nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah (absencia ústavnoprávneho aspektu) ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou nálezu“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2007